

COMUNICAREA FINANCIARĂ ȘI FISCALĂ PRIVIND IMPOZITELE DATORATE DE PERSOANA FIZICĂ AUTORIZATĂ

FINANCIAL AND TAX COMMUNICATION CONCERNING TAXES DUE BY THE AUTHORIZED PERSON

Autor: **DORINA PLESCACI**

e-mail: plescaci.dorina.sicadm21@uab.ro

Conducător științific: **SORIN-CONSTANTIN DEACONU**, ORCID: 0000-0003-3590-9524

e-mail: deaconu_sorin@uab.ro

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România

Abstract. *An authorized person is an economic enterprise, without legal personality, organised by a person, using mainly his own labour force. Of course, the activity of an authorized person includes ongoing financial and tax communication with the tax authorities. Thus, the main purpose of this paper is to present the process of financial and fiscal communication of taxes due by the authorized person. The objectives of this article are: to define the concepts of authorized person, financial communication, tax communication; to highlight the current state of research in this field; to illustrate through examples and cases the financial and tax communication of taxes owed by authorized person. Through the presentation and analysis of the above-mentioned aspects, we will mirror the authorized person through the tax prism and identify elements that can be improved by the tax authority to encourage the activity of the authorized person.*

Keywords: *authorized person, income tax, health insurance contribution, financial communication, tax communication, D212 statement*

JEL: M40, M41

Introducere

Conform definiției dicționarului juridic, persoana fizică autorizată reprezintă „persoana fizică autorizată să desfășoare orice formă de activitate economică permisă de lege, folosind în principal forța sa de muncă. Pot desfășura activități economice ca PFA persoanele fizice care: 1) au împlinit vârsta de 18 ani; 2) nu au săvârșit fapte sancționate de legile financiare, vamale și cele care privesc disciplina financiar-fiscală, de natura celor care se înscriu în cazierul fiscal; 3) au un sediu profesional; 4) declară pe propria răspundere că îndeplinesc condițiile de funcționare prevăzute de legislația specifică în domeniul sanitar, sanitar-veterinar, protecției mediului și al protecției muncii”.

Comunicarea financiară, potrivit definiției date de editura academică internațională IGI Global, se referă la procesul de diseminare a informațiilor financiare, în cazul de față, ale persoanei fizice autorizate către publicul larg, iar comunicarea fiscală reprezintă procesul prin care persoana fizică autorizată face cunoscută situația sa fiscală organelor fiscale, prin intermediul declarațiilor fiscale pe care le depune la termenul stabilit.

Scopul principal al acestei lucrări este prezentarea procesului de comunicare financiară și fiscală a impozitelor datorate de persoana fizică autorizată. De rând cu acesta, obiectivele acestui articol sunt: definirea conceptelor de persoană fizică autorizată, comunicare financiară, comunicare fiscală;

evidențierea stadiului actual al cercetării în domeniu; ilustrarea prin exemple și spețe a comunicării financiare și fiscale a impozitelor datorate de PFA.

Stadiul actual al cercetării

Dacă abordăm subiectul modului de organizare al PFA, atunci compania de consultanță în administrarea afacerilor Dianex Serv SRL expune faptul că o Persoană Fizică Autorizată (PFA) „poate angaja cel mult trei persoane, sub forma unui contract de muncă individual. Aceste contracte de muncă vor fi înregistrate în mod obligatoriu și la inspectoratul teritorial de muncă, așa cum impune legislația din România. Activitatea unui PFA este reprezentată în mod principal de forța de muncă și aptitudinile deținute de către titular. Titularul unui PFA nu poate avea calitatea de întreprinzător persoană fizică și titular al unei întreprinderi individuale în același timp. Un PFA poate alege ca obiect de activitate cel mult 5 clase de activități prevăzute de codul CAEN.

Este important de menționat că PFA-ul răspunde pentru obligațiile sale cu patrimoniul de afectare, în cazul în care acesta a fost constituit și, în completare, cu întregul său patrimoniu (pe CNP), iar în cazul unei insolvențe, se supune procedurii simplificate așa cum prevede Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările ulterioare, în cazul în care deține calitatea de comerciant, conform articolului 7 din Codul comercial. Creanțele creditorilor vor fi executate conform dreptului comun, în cazul în care PFA nu are calitatea de comerciant. Persoanele interesate pot dovedi calitatea de comerciant în cadrul procedurii insolvenței sau separat, prin acțiunea în constatare, în caz că este un interes legitim”.

Aceeași companie redă faptul că, în ceea ce privește contabilitatea, PFA „nu are obligația de a angaja un contabil, însă, are obligația să organizeze contabilitate. Așadar, există două forme de stabilire a venitului net (profit) rezultat în urma activității economice a PFA-ului:

1. în sistem real: PFA-urile care aleg să își determine venitul în sistem real sunt obligate să își organizeze contabilitatea în partidă simplă, conform Ordinului 170/2015. Determinarea venitului net se face ca diferență între venitul brut și cheltuielile deductibile (altele decât cheltuielile de sponsorizare, mecenat, pentru acordarea de burse private, cheltuieli de protocol). În acest caz, se plătește impozit pe venit în valoare de 10%. Registrele contabile obligatorii sunt: Registrul de încasări și plăți și Registrul Inventar. Acestea nu se înregistrează la ANAF, iar dacă sunt completate în format electronic, este necesară listarea lor anual sau, atunci când organele de control cer acest lucru.

Principalele obligații pe care le are un PFA ce optează pentru calcularea venitului în sistem real sunt:

1. efectuarea inventarierii la începutul activității, cel puțin o dată pe an, dar și la încetarea activității;
2. întocmirea documentelor justificative pentru operațiunile economico-financiare;
3. întocmirea și depunerea (după caz) a declarațiilor 070, 112, Declarația Unică, 300, 390, 394;
4. înregistrarea prin REVISAL a contractelor individuale de muncă pentru proprii salariați;
5. calcularea anuală a venitului net conform Codului fiscal, precum și completarea Registrului de Evidență Fiscală;
6. stabilirea numerotării prin proceduri interne a documentelor emise de către acesta (facturi, NIR-uri, bonuri de consum etc).

2. prin norme de venit: Ministerul Finanțelor Publice elaborează nomenclatorul activităților pentru care venitul net se poate determina pe baza normelor anuale de venit, conform activităților din Clasificarea activităților din economia națională – CAEN. Norma de venit pentru fiecare activitate pe care contribuabilul o desfășoară nu poate fi mai mic decât salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare la momentul stabilirii acesteia, înmulțit cu 12.

În cazul în care un contribuabil desfășoară două sau mai multe activități care generează venituri din activități independente, venitul net din aceste activități se va stabili prin însumarea nivelului normelor

de venit corespunzătoare fiecărei activități. Contribuabilii pentru care venitul net se determină pe bază de norme de venit și care în anul fiscal anterior au înregistrat un venit brut anual mai mare decât echivalentul în lei al sumei de 100.000 de euro, începând cu anul fiscal următor au obligația determinării venitului net anual în sistem real. Această categorie de contribuabili are obligația să completeze corespunzător și să depună declarația privind venitul estimat/norma de venit până la data de 31 ianuarie, inclusiv.

Cu toate acestea, platforma fiscalitatea.ro sugerează că „prin Ordonanța Guvernului nr. 16/2022, aprobată prin Legea nr. 370/2022, începând cu veniturile aferente anului 2023, plafonul de 100.000 euro pentru trecerea la sistemul real se va reduce la 25.000 euro. Cu alte cuvinte, dacă, în anul 2023, se depășește plafonul de 25.000 euro/an, atunci, începând cu anul 2024 (anul fiscal următor), există obligația trecerii la impozitarea în sistem real. În acest caz, în anul 2023, impunerea se face la norma de venit, iar, în anul 2024, impunerea se face în sistem real”.

Principalele obligații pe care le are un PFA ce optează pentru calcularea venitului prin norme de venit sunt: 1. întocmirea și depunerea (după caz) a declarațiilor 070, 112, Declarația Unică, 300, 390, 394; 2. completarea doar a coloanei de încasări din Registrul de Evidență Fiscală; 3. stabilirea numerotării prin proceduri interne a documentelor emise de PFA (facturi, NIR-uri, bonuri de consum etc); 4. înregistrarea prin REVISAL a contractelor individuale de muncă pentru proprii salariați”.

Referitor la obligațiile fiscale ale PFA, potrivit informației prezentate de platforma de administrare online pentru PFA și Profesii Liberale ContApp, bazată pe prevederile Ordonanței Guvernului nr. 16/2022, o persoană fizică autorizată „trebuie să plătească la bugetul de stat următoarele impozite și contribuții (tabel 1):

Tabelul 1. Impozite și contribuții datorate de PFA către bugetul de stat

1. 10% – <i>impozit din venitul net</i> , calculat ca diferență între veniturile brute încasate și cheltuielile deductibile plătite;	
2. CASS (contribuția de asigurări sociale de sănătate)	
• 1.800 lei/an	dacă venitul net este cuprins între 18.000 lei și 35.999 lei
• 3.600 lei/an	dacă venitul net este cuprins între 36.000 lei și 71.999 lei
• 7.200 lei/an	dacă venitul net este egal sau mai mare decât 72.000 lei
3. CAS (contribuția de asigurări sociale)	
• 9.000 lei/an	dacă venitul net este cuprins între 36.000 lei și 71.999 lei
• 18.000 lei/an	dacă venitul net este egal sau mai mare decât 72.000 lei”

Sursa: <https://contapp.ro/cas-cass-si-impozite-datorate-de-pfa-si-profesii-liberale-in-2023/>

Deci, luând în considerare impozitele și contribuțiile datorate de PFA către bugetul de stat, continuăm cercetarea cu ilustrarea prin exemple concrete a procesului de declarare a obligațiilor fiscale ale persoanei fizice autorizate prin intermediul Declarației Unice.

Analize și rezultate

Persoanele fizice autorizate „au parte de modificări în privința taxării, după ce au intrat în vigoare noile prevederi de modificare a Codului fiscal (OG 16/2022, modificată prin Legea 370/2022). Sunt noi plafoane care vor fi luate în calcul începând cu veniturile anului 2023” (Barbuta, 2023). Astfel, prin intermediul exemplelor prezentate în continuare, avem obiectivul de a ilustra modificările ce au intervenit în latura fiscală, privitoare la PFA; de a face cunoscut modul de calcul al impozitelor și

contribuțiilor datorate de către o persoană fizică autorizată; precum și de a prezenta un model de completare a Declarației Unice.

Exemplul 1. O persoana fizică autorizată obține venituri din dividende din SUA în sumă de 200.000 lei și i se reține impozit pe dividende în SUA de 20.000 lei (cota de impozitare a dividendelor în SUA este de 10%). *Ne propunem să prezentăm cum se completează în acest caz Declarația Unică.* Așadar, Declarația Unică se completează astfel:

I.2.B.DATE PRIVIND IMPOZITUL ANUAL DATORAT		(lei)
1.Venit brut		200.000
2.Cheltuieli deductibile/alte sume deductibile		
3.Venit net (rd.1-rd.2)/ Câștig net anual		200.000
4.Pierdere fiscală anuală (rd.2. - rd.1.)/Pierdere netă anuală		
5.Pierderi fiscale/nete anuale reportate din anii precedenți		
6.Venit/câștig net anual impozabil (rd.3-rd.5)		200.000
7.Impozit pe venit datorat în România (acest camp permite suprascriere)		10.000
8.Impozit pe venit plătit în străinătate		20.000
9.Credit fiscal		10.000
10.Diferență de impozit de plată (rd.7-rd.9)		0

Figura 1. Extras din Declarația Unică: impozit pe dividende obținute în străinătate

În procesul de completare al Declarației Unice, la secțiunea *Țara în care s-a realizat venitul*, se scrie Statele Unite ale Americii; la secțiunea *Categoria de venit*, se bifează *Dividende*; și la secțiunea *Metoda de evitare a dublei impuneri*, se bifează *Metoda creditului fiscal*.

Ordonanța Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, aprobată și modificată prin Legea nr. 370/2022, „aduce o serie de modificări în ce privește regimul fiscal al dividendelor. Ca element de noutate, începând cu dividendele distribuite ulterior datei de 1 ianuarie 2023, cota de impozit se majorează de la 5% la 8%, atât pentru dividendele plătite către alte persoane juridice, cât și pentru cele plătite către persoane fizice rezidente/nerezidente. Măsura se aplică pentru dividendele distribuite ulterior datei de 1 ianuarie 2023, indiferent din ce an provine profitul distribuit” (Cernușca, 2023).

Exemplul 2. Pentru anul 2023, o persoană fizică autorizată încasează dividende în valoare de 75.000 lei. *Ne propunem: a) să determinăm ce obligații fiscale are în acest caz PFA; b) să prezentăm modalitatea de calcul a contribuției datorate de PFA.*

- Astfel, într-un asemenea caz, PFA este obligată să depună Declarația Unică și să declare voluntar contribuția la asigurări sociale de sănătate.
- Dat fiind faptul că suma dividendelor încasate de PFA depășește nivelul a 24 salarii minime brute pe țară (salariul minim brut pe țară în 2023 este de 3.000 lei), contribuția de asigurări sociale de sănătate (10%) se calculează astfel:

$$24 \times 3.000 \times 10\% = 7.200 \text{ lei}$$

Deci, PFA datorează o contribuție de asigurări sociale de sănătate în valoare de 7.200 lei.

Exemplul 3. În anul 2023, o persoană fizică autorizată obține venituri din chirii în valoare de 19.200 lei (1.600 lei/lună x 12 luni). Aceasta înregistrează cheltuieli cu amortizarea, reparații la mașina de spălat în valoare de 5.000 lei. *Ne propunem să calculăm impozitul pe venit datorat de PFA în cazul*

în care venitul net este stabilit: 1) în sistem real; 2) prin norme de venit; precum și contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată (10%).

1) Impozit pe venit = $(19.200 - 5.000) \times 10\% = 1.420$ lei (sistem real)

CASS = $6 \times 3.000 \times 10\% = 1.800$ lei

În cazul stabilirii venitului net al PFA în sistem real, la calculul impozitului pe venit (10%), din venitul net se scad cheltuielile deductibile (5.000 lei, în acest exemplu).

Contribuția de asigurări sociale de sănătate este datorată în acest caz, întrucât venitul net de 19.200 lei depășește valoarea a 6 salarii minime brute pe țară ($6 \times 3.000 = 18.000$ lei).

2) Impozit pe venit = $19.200 \times 10\% = 1.920$ lei (sistem normă de venit)

CASS = $6 \times 3.000 \times 10\% = 1.800$ lei

În cazul stabilirii venitului net al PFA prin sistemul normă de venit, pentru determinarea impozitului pe venit, se aplică procentul de 10% asupra venitului net. Deci, din acest exemplu, se poate observa că, pentru PFA, este mai convenabil să calculeze impozitul pentru veniturile din chirii în sistem real, întrucât impozitul va fi mai mic în acest caz, comparativ cu sistemul normă de venit.

Exemplul 4. O persoană fizică autorizată obține venit din tranzacționarea acțiunilor la Bursa de Valori București în valoare de 40.000 lei pentru anul 2022. Ne propunem să prezentăm modul de completare al Declarației Unice.

Așadar, în procesul de completare al Declarației Unice, la secțiunea *Date privind impozitul pe veniturile realizate din România, impuse în sistem real/pe baza cotelor forfetare de cheltuieli (Date privind activitatea desfășurată)*, subsecțiunea *Categoria de venit*, se bifează *Transferul titlurilor de valoare și orice alte operațiuni cu instrumente financiare, inclusiv instrumente financiare derivate, precum și transferul aurului de investiții*.

Apoi, se completează secțiunea *Date privind impozitul anual datorat*, astfel:

I.1.1.B.DATE PRIVIND IMPOZITUL ANUAL DATORAT		(lei)
INFO	1.Venit brut	
	2.Cheltuieli deductibile, potrivit legii	
	3.Venit net anual(rd.1-rd.2)/ Câștig net anual	40.000
	4.Pierdere fiscală anuală (rd.2.-rd.1)/Pierdere netă anuală	
	5.Pierderi fiscale/nete anuale reportate din anii precedenți	
	6.Venit/câștig net anual impozabil/Venit net anual recalculat (rd.3- rd.5)/Câștig/ Venit impozabil	40.000
	7.Venit net anual impozabil redus *** (acest camp permite suprascrisere)	
	8.Impozit anual datorat/Impozit pe venit datorat (rd.6. x 10% sau rd.7. x 10%) ****)	4.000

Figura 2. Extras din Declarația Unică: impozit pentru veniturile obținute din tranzacționarea acțiunilor

Din motiv că venitul câștigat de PFA din tranzacționarea acțiunilor în anul 2022 (40.000 lei) depășește valoarea a 12 salarii minime brute pe țară (în 2022, salariul minim brut pe țară a fost de 2.550 lei), persoana fizică autorizată datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, pe care o declară în Declarația Unică astfel:

I.3.2.Date privind contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată

1.Venituri realizate pentru încadrarea ca plătitor de CASS

Tabelul se completează cu suma veniturilor realizate din România și din afara României, pentru fiecare din categoriile de la pct.27 (conform Anexa nr.2, Instrucțiuni de completare a formularului), cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, pentru care există obligația declarării în România.

ATENȚIE:

Toate campurile sunt obligatorii.
Daca nu aveti venit realizat la sursa de venit precizata într-un camp , atunci completați randul corespunzător cu 0 (zero).

2.Baza anuală de calcul a CASS (Nr. luni x Salariul minim) Pentru anul 2022, salariul minim = 2.550 lei

3.CASS datorată (rd.2 x 10%)

		(lei)
1.1.Venit din activități independente		0
1.2. Venit din drepturi de proprietate intelectuală		0
1.3.Venit distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II, titlului III sau Legii nr.170/2016		0
1.4.Venit din cedarea folosinței bunurilor		0
1.5.Venit și/sau câștig din investiții		40.000
1.6.Venit din activități agricole, silvicultură și piscicultură		0
1.7.Venit din alte surse		0
TOTAL		40.000
2.Baza anuală de calcul a CASS (Nr. luni x Salariul minim) Pentru anul 2022, salariul minim = 2.550 lei		30.600
3.CASS datorată (rd.2 x 10%)		3.060

Figura 3. Extras din Declarația Unică: CASS datorată pentru veniturile obținute din tranzacționarea acțiunilor

Deci, PFA datorează 3.060 lei, contribuția de asigurări sociale de sănătate ($12 \times 2.550 \times 10\%$).

Exemplul 5. O persoană fizică autorizată obține câștiguri din titluri de tezaur în valoare de 37.000 lei în anul 2022. *Ne propunem să prezentăm ce obligații fiscale are.*

În acest caz, PFA nu are nicio obligație fiscală, deoarece câștigurile din titluri de tezaur sunt venituri neimpozabile. Bineînțeles, pentru aceste venituri obținute, nu se va întocmi Declarația Unică.

Exemplul 6. În anul 2022, o persoană fizică autorizată obține venituri în valoare de 56.000 lei din tranzacții cu criptomonede. *Ne propunem să prezentăm modul de completare al Declarației Unice.*

Pentru completarea Declarației Unice, la secțiunea *Date privind impozitul pe veniturile realizate din România, impuse în sistem real/pe baza cotelor forfetare de cheltuieli (Date privind activitatea desfășurată)*, subsecțiunea *Categoria de venit*, se bifează *Alte surse definite conform art.114 din Codul fiscal*.

Apoi, se completează secțiunea *Date privind impozitul anual datorat*, astfel:

I.1.1.B.DATE PRIVIND IMPOZITUL ANUAL DATORAT		(lei)
INFO	1.Venit brut	
	2.Cheltuieli deductibile, potrivit legii	
	3.Venit net anual(rd.1-rd.2)/Câștig net anual	
	4.Pierdere fiscală anuală (rd.2.-rd.1)/Pierdere netă anuală	
	5.Pierderi fiscale/nete anuale reportate din anii precedenți	
	6.Venit/câștig net anual impozabil/Venit net anual recalculat (rd.3- rd.5)/Câștig/Venit impozabil	56.000
	7.Venit net anual impozabil redus *** (acest camp permite suprascrisere)	
	8.Impozit anual datorat/Impozit pe venit datorat (rd.6. x 10% sau rd.7. x 10%) ****	5.600

Figura 4. Extras din Declarația Unică: impozit pentru veniturile din tranzacții cu criptomonede

Din considerentul că veniturile PFA din tranzacții cu monedă virtuală, în anul 2022 (56.000 lei), depășește valoarea a 12 salarii minime brute pe țară (în 2022, salariul minim brut pe țară a fost de 2.550 lei), persoana fizică autorizată datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate (12 x 2.550 x 10%), pe care o declară în Declarația Unică astfel:

I.3.2.Date privind contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată

		(lei)
1.Venituri realizate pentru încadrarea ca plătitor de CASS Tabelul se completează cu suma veniturilor realizate din România și din afara României, pentru fiecare din categoriile de la pct.27 (conform Anexa nr.2, Instrucțiuni de completare a formularului), cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acorurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, pentru care există obligația declarării în România. ATENȚIE: Toate campurile sunt obligatorii. Dacă nu aveți venit realizat la sursa de venit precizată într-un camp , atunci completați randul corespunzător cu 0 (zero).	1.1.Venit din activități independente	0
	1.2. Venit din drepturi de proprietate intelectuală	0
	1.3.Venit distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II, titlului III sau Legii nr.170/2016	0
	1.4.Venit din cedarea folosinței bunurilor	0
	1.5.Venit și/sau câștig din investiții	0
	1.6.Venit din activități agricole, silvicultură și piscicultură	0
	1.7.Venit din alte surse	56.000
	TOTAL	56.000
2.Baza anuală de calcul a CASS (Nr. luni x Salariul minim) Pentru anul 2022, salariul minim = 2.550 lei		30.600
3.CASS datorată (rd.2 x 10%)		3.060

Figura 5. Extras din Declarația Unică: CASS datorată pentru veniturile obținute din tranzacții cu criptomonede

Exemplul 7. Pentru anul 2023, o persoană fizică autorizată estimează că va obține venituri din drepturi de proprietate intelectuală în sumă de 11.200 lei și venituri din chirii în sumă de 21.000 lei. *Ne propunem să prezentăm modul de completare al Declarației Unice.*

Pentru completarea Declarației Unice, la secțiunea *Date privind impozitul pe veniturile estimate din România, impuse în sistem real/pe baza cotelor forfetare de cheltuieli (Date privind activitatea desfășurată)*, subsecțiunea *Categoria de venit*, se bifează *Drepturi de proprietate intelectuală, pentru prima categorie de venit estimată și Cedarea folosinței bunurilor*, pentru a doua categorie de venit estimată.

Apoi, se completează secțiunea *Date privind impozitul anual estimat*, pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, astfel:

II.1.1.B.DATE PRIVIND IMPOZITUL ANUAL ESTIMAT		(lei)
Completați la litera B: - 1.Venit brut - obligatoriu; - 2.Cheltuieli deductibile = rd.1*40/100; - 3.Venit net estimat = rd.1 - rd.2; - 3.1.Venit impozabil; - 4.Impozit anual estimat = rd.3.1 * 10/100.	1.Venit brut	11.200
	2.Cheltuieli deductibile	4.480
	3.Venit net anual estimat(rd.1-rd.2), din care	6.720
	3.1.Venit impozabil (acest camp permite suprascriere)	6.720
	4.Impozit anual estimat (rd.3.1. x 10 %)	672

Figura 6. Extras din Declarația Unică: impozit anual estimat pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală

Și pentru veniturile din chirii, astfel:

II.1.1.B.DATE PRIVIND IMPOZITUL ANUAL ESTIMAT		(lei)
Completati la litera B: - 1.Venit brut - obligatoriu; - 2.Cheltuieli deductibile, daca este cazul; - 3.Venit net estimat = rd.1 - rd.2; - 3.1.Venit impozabil = rd.3; - 4.Impozit anual estimat = rd.3.1 * 10/100.		
1.Venit brut		21.000
2.Cheltuieli deductibile		
3.Venit net anual estimat(rd.1-rd.2), din care		21.000
3.1.Venit impozabil (acest camp permite suprascriere)		21.000
4.Impozit anual estimat (rd.3.1. x 10 %)		2.100

Figura 7. Extras din Declarația Unică: impozit anual estimat pentru veniturile din chirii

Potrivit contapp.ro, contribuabilii la sistemul de asigurări sociale de sănătate, datorează, după caz, contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din România și din afara României, realizate din următoarele categorii de venituri: venituri din activități independente, inclusiv profesii liberale; venituri din contracte de activitate sportivă, venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din asocierea cu o persoană juridică, venituri din cedarea folosinței bunurilor, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții, venituri din alte surse.

Din motiv că veniturile estimate ale PFA din drepturi de proprietate intelectuală și din chirie (11.200 + 21.000 lei), pentru anul 2023, depășesc valoarea a 6 salarii minime brute pe țară (în 2023, salariul minim brut pe țară este de 3.000 lei), dar nu depășesc valoarea a 12 salarii minime brute pe țară, persoana fizică autorizată declară contribuția de asigurări sociale de sănătate estimată (6 x 3.000 x 10%) în Declarația Unică astfel:

II.2.2.Date privind contribuția de asigurări sociale de sănătate estimată

Pentru anul 2023, salariul minim = 3000 lei;

Declaratie initiala: Optiunile A.1,A.2, A.3, B, C sau D se pot activa cate una si numai una

Declaratie rectificativa: Se accepta si combinatiile de optiuni A.1,2,3 + C, A.1,2,3 + D, B+C, B+D sau C+D

		(lei)
Total venit estimat pentru încadrarea ca plătitor de CASS		32.200
A.1.Obțin venituri între 6 salarii minime brute, inclusiv și 12 salarii minime brute	☒	
CASS = 10% x 6 salarii minime brute		1.800
A.2.Obțin venituri între 12 salarii minime brute, inclusiv și 24 salarii minime brute	☐	
CASS = 10% x 12 salarii minime brute		
A.3.Obțin venituri cel puțin egale cu 24 salarii minime brute	☐	
CASS = 10% x 24 salarii minime brute		

Figura 8. Extras din Declarația Unică: CASS estimată pentru veniturile estimate din drepturi de proprietate intelectuală și din chirii

Concluzii

Activitatea unei persoane fizice autorizate (PFA) presupune o comunicare financiară și fiscală continuă cu autoritățile fiscale. Așadar, declararea tuturor veniturilor impozabile ale PFA, precum și a contribuțiilor datorate se face prin intermediul Declarației Unice D212.

În ceea ce privește modalitatea de impozitare, PFA poate opta pentru unul din cele două sisteme: sistemul real și sistemul normă de venit. Cota de impozitare a veniturilor PFA constituie 10%. Deci,

veniturile din chirii, din drepturi de proprietate intelectuală, din activități independente, din tranzacționarea acțiunilor, din tranzacții cu monedă virtuală etc., obținute de PFA, sunt impozitate astfel.

Excepție fac veniturile din dividende, fiindcă acestea sunt impozitate la sursă, cu cota de impozitare de 8% din anul 2023 (până în anul 2022, veniturile din dividende erau impozitate cu 5%) și nu se declară în Declarația Unică. Totodată, această categorie de venituri se declară în Declarația Unică, atunci când dividendele sunt obținute în străinătate, alegându-se metoda de evitare a dublei impuneri, dacă România are convenție de evitare a dublei impuneri cu țara în care s-au obținut veniturile din dividende. De asemenea, PFA are obligația întocmirii Declarației Unice atunci când obține venituri din dividende (și din toate celelalte categorii de venituri impozabile), în cazul în care valoarea veniturilor depășește 30.600 lei (pentru anul 2022) și 18.000 lei (pentru anul 2023), întrucât, în acest caz, este obligată la declararea contribuției de asigurări sociale de sănătate.

Este important de menționat că, pentru veniturile neimpozabile (cum ar fi cele din titluri de tezaur), PFA n-are obligația depunerii Declarației Unice. Un alt aspect esențial este faptul că PFA poate depune Declarația Unică pentru veniturile pe care estimează că le va realiza în anul curent. Într-un asemenea caz, contribuabilul completează D212, indicând categoria veniturilor estimate, valoarea acestora și valoarea contribuției de asigurări sociale de sănătate, dacă este cazul.

În final, propunem eliminarea contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din dividende, întrucât acestea nu sunt elemente asimilate salariilor; și, de asemenea, recomandăm opțiunea PFA de a calcula impozitul în sistem real, pentru veniturile din chirii, deoarece impozitul va fi mai mic în acest caz, comparativ cu sistemul normă de venit.

Referințe bibliografice

1. <https://legeaz.net/dictionar-juridic/persoana-fizica-autorizata-pfa>
2. <https://www.igi-global.com/dictionary/transparency-in-financial-communication/73571>
3. <https://www.dianex.ro/totul-despre-persoana-fizica-autorizata-sau-pfa/>
4. <https://www.fiscalitatea.ro/plafon-pfa-2023-de-cand-se-aplica-plafonul-de-25000-euro-pentru-veniturile-din-activitati-independente-22371/>
5. <https://contapp.ro/cas-cass-si-impozite-datorate-de-pfa-si-profesii-liberale-in-2023/>
6. Ordonanța nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 716 din 15 iulie 2022.
7. Legea nr. 370/2022 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1228 din 20 decembrie 2022.
8. BARBUTA, Florin, *Ești PFA? Ce s-a schimbat în privința taxării din 2023*, disponibil la adresa https://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci-26001785-esti-pfa-schimbata-privinta-taxarii-din-2023.htm
9. CERNUȘCA, Lucian, *Regimul contabil și fiscal al dividendelor în anul 2023*, CECCAR Business Review, No 1/2023, pp. 30-41.
10. Ordinul nr. 170/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind contabilitatea în partidă simplă, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 139 din 24 februarie 2015.
11. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 688 din 10 septembrie 2015.